

НАРОДНЕ ДОВІРЯ

ЗУСТРІЧІ КАНДИДАТІВ У ДЕПУТАТИ ВЕРХОВНОЇ РАДИ СРСР З ВИБОРЦЯМИ

Позавчора відбулася зустріч кандидата у депутати Ради Союзу Верховної Ради СРСР першого секретаря Кіровоградського обкому партії Михайла Митрофановича КОБИЛЬЧАКА з виборцями.

В своєму виступі довірена особа кандидата у депутати секретар парткому заводу «Червона зірка» С. С. Линовиченко розповів присутнім про трудовий шлях М. М. Кобильчак.

На трибуні один промовець змінює іншого. До виборців звертається кандидат у депутати Верховної Ради СРСР М. М. Кобильчак.

М. М. Кобильчак дякує присутнім за теплі слова про нього.

Збори виборців одностайно прийняли рішення підтримати кандидатуру першого секретаря обкому партії Михайла Митрофановича Кобильчак.

Кумачево розцвів зал Палацу культури імені Жовтня заводу «Червона зірка». Урочисті збори, присвячені зустрічі кандидата у депутати Ради Національностей Верховної Ради СРСР бригадира тракторної бригади ордена Леніна колгоспу ім. XX з'їзду КПРС Новоукраїнського району депутата Верховної Ради СРСР двічі Героя Соціалістичної Праці Олександра Васильовича ГІТАЛОВА з виборцями, відкривав другий секретар Кіровоградського міськкому КП Ук-

раїни А. Д. Сухачов. Слово надається довірчій особі кандидата у депутати Верховної Ради СРСР секретареві парткому Кіровоградського заводу «Укрсільгосптехніка» А. І. Ковалику. Він розповідає про життєвий шлях О. В. Гіталова.

На трибуні О. В. Гіталов. Він щиро дякує тим, хто виступив, за теплі слова.

Збори винесли рішення, в якому одностайно підтримали кандидатуру Олександра Васильовича Гіталова.

Зустріч кандидата у депутати Ради Союзу Верховної Ради СРСР машиніста електровоза локомотивного депо ст. Знамянки Володимира Михайловича МАЛЄЄВА

з виборцями відбулася в Малій Висці. Присутні на зборах одностайно підтримали кандидатуру Володимира Михайловича Малєєва.

Рік видання XI № 57 [1225]. СУБОТА, 16 ТРАВНЯ 1970 р. Ціна 2 коп.

ЦЕЙ РІК — РІК ЛЕНІНСЬКОГО ЮВІЛЕЮ — став пам'ятним для Світлани Бондаренко. Її, в недавньому комсомолку, прийняли в члени партії.

Молода колгоспниця — депутат сільради і завжди з громадськими справами. Це не зважає їй бути в числі передових на роботі. Світлана Бондаренко вже кілька років працює телятницею в колгоспі імені Чкалова. Щороку вона добивається хороших результатів у своїй нелегкій праці. Молода, але досвідчена телятниця в нинішньому році доглядає 40 телят.

ЗВІТУЄМО КОМСОМОЛЬСЬКОМУ З'ІЗДОВІ

ПРИКЛАД ДОСТОЙНИЙ

З самого початку року С. Бондаренко добивається найкращих показників на фермі. При планових приростах телят в живій вазі по 600 грамів за добу телята її групи за перший квартал дали середній добовий приріст по 720 грамів кожне.

Такий успіх — результат досвіду, сумлінного ставлення до своєї роботи. Він є прикладом для Світланиних подруг, що дбають про достаток м'ясних продуктів до наших столів.

Л. ПОЛІЩУК.

Голованівський р-н.

Напередодні Ленінського ювілею в Гайворонському районі був введений в дію асфальтний цех. На його будівництві славно потрудилися молоді монтажники (зліва направо) В. Романченко, О. Безюк, Д. Благодир, С. Баба, І. Деркач. Фото В. ЗЕМНЮРІА.

ВІДДАМО ГОЛОСИ ЗА ОБРАНЦІВ НАРОДУ!

Кандидат у депутати Ради Союзу
Верховної Ради СРСР
по Кіровоградському виборчому округу № 498
КОБИЛЬЧАК Михайло Митрофанович

Михайло Митрофанович Кобильчак народився у 1918 році в селі Чемерпіль Гайворонського району Кіровоградської області в бідній селянській сім'ї.

Трудову діяльність розпочав у 1935 році. Спочатку працював керуючим справами, потім — інструктором Грушківського райкому ЛКСМ України Одеської області. В 1938 році призваний в Радянську Армію.

В 1939 році тов. Кобильчак М. М. вступив до лав Комуністичної партії Радянського Союзу.

В роки Великої Вітчизняної війни М. М. Кобильчак брав участь у боях проти німецько-фашистських загарбників під Москвою, на Центральному, Західному та інших фронтах.

Після демобілізації з Радянської Армії в 1946 році тов. Кобильчак М. М. працював першим секретарем Корсунь-Шевченківського райкому ЛКСМ України, а в 1948 році — секретарем Корсунь-Шевченківського райкому КП України.

З 1949 по 1951 рік М. М. Кобильчак навчався в Дніпропетровській партійній школі, а після її закінчення працював другим секретарем Вільшанського, першим секретарем Миронівського райкомів КП України, начальником Білоцерківського територіального виробничого колгоспно-радгоспного управління на Київщині.

В 1962 році тов. Кобильчак М. М. обрано секретарем, а згодом — другим секретарем Київського сільського обкому КП України. З 1964 року він працює секретарем Київського обкому КП України, а з квітня 1967 року — першим секретарем Кіровоградського обкому КП України.

Тов. Кобильчак М. М. у 1961 році заочно закінчив Вищу партійну школу при ЦК КПРС, а в 1967 році — Українську сільськогосподарську академію.

М. М. Кобильчак нагороджений орденом Леніна, двома орденами Трудового Червоного Прапора, орденом Вітчизняної війни II ступеня, двома орденами Червоної Зірки і багатьма медаллями.

Виборці Кіровоградського виборчого округу № 498 по виборах до Ради Союзу Верховної Ради СРСР висунули Михайла Митрофановича Кобильчак кандидатом у депутати Ради Союзу Верховної Ради СРСР.

Окружна комісія Кіровоградського виборчого округу № 498 зареєструвала тов. Кобильчак Михайла Митрофановича кандидатом у депутати Ради Союзу Верховної Ради СРСР.

Кандидат у депутати Ради Національностей
Верховної Ради СРСР
по Кіровоградському виборчому округу № 48
ГІТАЛОВ Олександр Васильович

Олександр Васильович Гіталов народився в 1915 році в с. Комишуватому Новоукраїнського району Кіровоградської області в сім'ї селянина-бідняка.

В 1934 році після закінчення курсів механізаторів О. В. Гіталов сів за кермо трактора, а згодом очолив тракторну бригаду Малопомічянської МТС.

В роки Великої Вітчизняної війни Олександр Васильович у рядах Радянської Армії брав участь в боях проти німецько-фашистських загарбників. Після демобілізації в 1945 році О. В. Гіталов працював бригадиром тракторної бригади Малопомічянської МТС Новоукраїнського району, потім очолив бригаду механізаторів колгоспу ім. XX з'їзду КПРС Новоукраїнського району, де трудиться і по цей час.

В 1948 році тов. Гіталов О. В. вступив до Комуністичної партії Радянського Союзу.

Тракторна бригада, яку очолює Олександр Васильович, вирощує високі урожаї зернових і технічних культур, вона ініціатор всеосоюзного соціалістичного змагання за комплексну механізацію вирощування просяних культур, неодноразовий учасник Виставки досягнень народного господарства СРСР, відзначалась золотими і срібними медаллями. В 1969 році бригада збрала з кожного гектара 33,4 центнера зернових, 71,3 центнера кукурудзи, 275 центнерів цукрових буряків.

За видатні успіхи у праці О. В. Гіталову двічі присвоєно звання Героя Соціалістичної Праці. Він нагороджений орденами Леніна, Трудового Червоного Прапора, багатьма медаллями.

О. В. Гіталов — депутат Верховної Ради СРСР III, IV, V, VI, VII скликань,

член ЦК КП України, член обкому партії. Тов. Гіталов О. В. був делегатом XX—XXIII з'їздів КПРС та XX—XXII з'їздів КП України.

Виборці Кіровоградського виборчого округу № 48 по виборах до Ради Національностей Верховної Ради СРСР висунули Олександра Васильовича Гіталова кандидатом у депутати Ради Національностей Верховної Ради СРСР.

Окружна виборча комісія Кіровоградського виборчого округу № 48 зареєструвала тов. Гіталова Олександра Васильовича кандидатом у депутати Ради Національностей Верховної Ради СРСР.

„ВІЗЬМИ В ТОВАРИШІ МИСТЕЦТВО“

МОЛОДІЖНІ КЛУБИ ПРИ БІБЛІОТЕКАХ ЗАВОЙОВУЮТЬ ВСЕ НОВИХ ПРИХИЛЬНИКІВ

Правління колгоспу «Україна» Гайворонського району придбало для червоного кутка молочно-товарної ферми піаніно. Генер хор доірок проводить репетиції в години відпочинку.
На фото: працівники Хашуватського Будинку культури Ада Лернер (за піаніно) і Рая Шнєцька (праворуч крайня) розучують разом з дорослими нову пісню.
Фото В. ЗЕМНОРИЯ.

Бібліотекарі нашої області використовують найрізноманітніші форми для пропаганди поезії, музики, живопису серед молоді. Але чи не найбільш ефективна форма — молодіжні клуби.

Іх декілька в області, і, мабуть, тому, що молоді притаманне почуття прекрасного, романтика подвигів і мандрівок, вони любовно називають їх: «Ліра» (Кіровоградська міська бібліотека імені Маяковського), «Червоні вітрила» (Гайворонська районна бібліотека для дорослих) тощо.

Члени таких клубів багато уваги приділяють вивченню і пропаганді поезії, музики, творів образотворчого мистецтва. Так, девіз учасників клубу «Червоні вітрила» — «Навчившись — відтвори, навчи прекрасному іншим». Тому юнаки і дівчата вивчають поезію, пропонує її серед населення Гайворона.

Багато зусиль докладають гайворонці, щоб донести до своїх односельчан риси світлого образу Ілліча. Іхніми силами ми-

нулого року було проведено вечір «Образ цей не меркне у віках». Присутні ознайомилися з книгами про вождя. До кожного заняття клубу бібліотека готує розгорнуту книжкову виставку по темі. Практикуються і п'ятихвилинки — подорожі по скаляндарю знаменних і пам'ятних дат, роблять деякі спроби по шляху комплексної пропаганди книги: на заняттях клубу та на вечорах використовуються грамплатівки з журналу «Кругозор», репродукції з картин радянських художників.

Все це сприяє популяризації творів В. І. Леніна і літератури про його життя і діяльність серед жителів міста. Про це красномовно свідчить такий факт: в 1969 році тільки в районній бібліотеці було видано цих книг близько 7 тисяч. І в цілому заслуга не тільки бібліотекарів, а й інших надійних помічників — книголюбів з клубу «Червоні вітрила».

ЗНАЧНО ширші межі діяльності членів клубу «Ліра», що працює при Кіровоградській міській бібліотеці імені Маяковського. Він об'єднує любителів музики, поезії та живопису.

«Ліроці» випускають свою газету, в якій висвітлюють роботу клубу, плани та пропозиції на майбутнє, нові статті по мистецтву, а висуну дві скриньки: «Мое замовлення» та «Що читати?». В книжечку «Мое замовлення» читачі опускають картку з назвою теми, з якою вони бажать ознайомитися, а згодом одержують відповідь «Що читати?». Це — списки літератури до чергового заняття, новинки з журналу «Театральна життя», «Музыкальная жизнь», «Искусство кино», «Художник», списки книг та статей із замовлення читачів.

В бібліотеці створено спеціальний куточок «Візьми в товариші мистецтво», де зібрано кращі твори поетів, художників, книги про композиторів. А у фонді систематично оформляються тематичні полиці «Світ прекрасного», «Вийдіть у світ музики», «Творці Кіровоградської ленініани» тощо.

Нещодавно було проведено відкритий перегляд літератури, присвячений В. І. Леніну. Його віддалили 311 чоловік. Вони мали змогу ознайомитися з книгами про Ілліча, прослухали бесіди та огляди літератури, узагальнені пісні Володимира Ілліча та літературно-музичну композицію, присвячену великому вождю.

Традицією бібліотеки стало проведення бесід, лекцій про видатних композиторів та художників. Члени клубу прослуховують їх музику. Так в гостях у молоді побували мелодії П. Чайковського, В. Моцарта, Л. Бетховена, М. Глінки, Д. Россіні, М. Мусоргського, Л. Ревуцького, В. Соловйова-Седого.

Силами «ліроці» проводяться цікаві масові заходи по пропаганді книги.

Молодіжні клуби при бібліотеках. Це не ілюстрації роботи бібліотечних працівників. Це — стимул, який допомагає не тільки розширювати рамки знань, запитів, інтересів читачів, а і захоює їх до самоосвіти, до творчості.

О. ПОЛЯРУШ, зав. науково-методичним відділом обласної бібліотеки ім. Н. К. Крупської.

Ірина Скрипаль, Фотосюда В. ЗЕМНОРИЯ.

І ЗАВЖДИ так. Скаже батько два слова — «Америку відкриє». Ніби покаже мені таке, чого я до цього часу не помічав, — розповідає Валентин, перебіраючи рухливими пальцями якісь дротикки. — Так було й того дня...

рочка перекопувала в мою руку, тоді батько прикріпив її до піджачка. Наступного дня першим прийшов до школи. Розповів товаришам. Вони слухали і зазирали — не можна ж було не повірити. Навіть Олена Михайлівна з якоюсь дивною теплою і повагою подивилась

за ним по п'ятах. «Підкажи, розсудить, порадить!» Та що там хлопці! Навіть Павло Сосенко, котрому по задирити кожний, підійшов учора до Валентина і сказав: «Передай Миколі Трохимовичу, що я розправився з вичу, і чого вони всі йдуть до нього? Тому, що він якийсь особливий», — сам собі відповів хлопчик.

Батько

І СИН

на мою зірочку і трошки нижче прикріпила червону нону, жовтеньку... З невеличкою шкатулечкою Валентин вийняв дві зірочки. — Ось вони. Я бережу їх.

ІІ. — Татку, ну коли ти купиш мені піонерський галстук? — набридав Валік.

— Всього свій час. І цей час настав. Одного травневого світлого ранку батько подарував йому галстук.

На урочистому прийомі в піонери були всі батьки. І Микола Трохимович стояв у першому ряду. Валік хвилювався, раз у раз торкався рукою вогнених кінців галстука і від нетерпіння часто зиркав на батька. Ось він ступив крок вперед і тихо промовив:

— Діти, я вітаю вас з вашим особистим святом, будьте гідні знання юних ленінців.

І розповів батько, як в 1943-му стояли на смерті гвардійці, як він у бій червоних бійців він — командир гармати Микола Трохимович Якимчук.

Тихо в шеренгах. Ловлять кожне слово, промовлене Вальчиным батьком. Недалеко всі хлопчики ходять

ІІІ.

— Я комуніст. І зрозумій, як важливо мені, вже немалому знати, що ти підеш моєю дорогою, що вступивши в комсомол, будеш ближче до тієї справи, якій служу я.

Довго розмовляли того вечора батько й син Якимчуки. І хоч не був Микола Трохимович у райкомі, не бачив, як вручали синові червону книжечку — комсомольський квиток, Валентин знав, що хвилювався батько не менше від нього.

Зараз Валентин — студент інституту сільськогосподарського машинобудування. Пішов батьковою дорогою. В свій час Микола Трохимович теж закінчив Уманський сільськогосподарський інститут, згодом — аспірантуру. Тепер працює завідуючим приймальним бюро колгоспів на станції Рядова Петрівського району.

А недавно одержав син листа від батька. Між теперішніх рядків є й таке: «Працюю над дисертацією. Важкувато — робота ж. Весна й нам додала діла. Криплюсь, Пилин про навчання, коли додому завітаю?»

Микола Трохимович Якимчук часто виходить у степ. Там, за зеленими горами, де горизонт зливається з землею, він бачить своє майбутнє — сина, який після інституту теж приїде до землі, до людей. Його син.

Л. МАРКІДОВА, м. Кіровоград — станція Рядова Петрівського району.

Переможців визначено

Для твого політичного гарту

До магазину політичної книги «Пропагандист» надійшли нові видання: «Ми наш, ми новий світ збудуем». Оповідання, новели та нариси про становлення і зміцнення Радянської держави під керівництвом В. І. Леніна. Політвидав, 1970. Ціна 1 крб. 41 коп.

«Велика Вітчизняна війна». Короткий науко-

во-популярний нарис. Політвидав, 1970. Ціна 1 крб. 85 коп. ДУБРОВ Б. Солдатська слава. «Молодь», 1970. Ціна 57 коп.

(Закінчення. Початок в газеті за 14 травня)

Минулому Кіровоградщині присвятила свої два романи — «Степними шляхами» та «Глухі села» — наша землячка, письменниця Поліна Страшнова.

В романі «Степними шляхами» перед нами розкривається типова картина переселення селян-бідняків у 80-90-х роках XIX століття на степи Херсонщини з Київської та Полтавської губерній. Автор детально змальовує муки голодної бідняцької сім'ї Пашковських на шляху до «нових земель». Через відсутність одягу Пашковські змушені везти семеро своїх дітей у солом'яному накривтому сідорі. У дорозі мати народжує дитину. Падає знесилена шкана. Подружжя Пашковських вирягається в сани. Нарешті, вони прибуває в село Глодоси. І тут бідняків чекала «шербата доля». Вони стають жертвами куркульсько-гангів і соціальної несправедливості.

В романі «Глухі села» — Поліна Страшнова продовжує розвивати сюжет першого свого роману. Дія відбувається в 80-90-х роках XIX ст. в пашковських економіях на території теперішнього Новоукраїнського району. Головний герой Антош Пашковський повертається із солдатчини до рідного села Глодоси. «Степ був уже не такий, яким колись їхав у Сін Тарас Бульба. Його розорали, покращали люди». — розповідає письменниця. А далі показує, що з бездушністю пани покращали людські душі і долі. Антош змушений був залишити своє село і йти працювати в економію

ДЛЯ МОЛОДОГО ВЧИТЕЛЯ

СТЕПОМ, СТЕПОМ...

Історія рідного краю в художніх творах

до поміщика Ковальова. Скоро тяжка праця, гірка батрацька доля зріднила його з іншими строкарями. Соціальний стан побратимів легко уявити з однієї фрази Антоша: «Матері наш родять під коною і вмирають на праці». Строкарі починають вести вперту боротьбу проти управителя економії. В цій боротьбі Антош мало не загинув. Але бунтарі добиваються першої перемоги. Чутка про це наведена жак і на найближчих сусідів Ковальова: панів Завальського, Ревуцького, Куліцького, Адабаша, Павловського, Ердєла і інших.

Поліна Страшнова — тонкий знавець місцевих діалектів, народного побуту і звичаїв своїх земляків у минулому. Вона майстерно розповідає про родинне життя, кохання і любов чистих душою молодих селян-трударів, їх подвиг до праці, до природи.

З великим інтересом читається художньо викладена біографія видатного революціонера Артема в книзі Бориса Могилевського «Артем (Федір Сергєєв)». Для кіровоградців ім'я

цього більшовика-ленінця особливо дороге, бо він жив і в революційну роботу в нашому краї. Під керівництвом Артема в Єлисаветграді напередодні першої російської революції було відновлено діяльність партійної організації, що виникла тут у 1902 році.

На початку 1904 року, — розповідається в книзі, — «в Єлисаветграді з'явився молодий робітник, якого всі називали Віктором». Він дуже був схожий на Артема. І справа, якою займався новий слюсар на заводі сільськогосподарських машин Ельворгі, дуже близька до роботи, яку вів Артем. Віктор і Артем — один й та ж особа, але про це ніхто не знав. Живе він, як і раніше, життям професійного революціонера, несе в маси ленінське слово, виховує нових борців за робітничу справу, громить мешковників».

патоги новобранців. Далеко чути гукачий голос оратора. Артем закликає солдатів повернутися гнильці проти гнобителів народу. Промова закінчена, летять вал натовпком солдатів «білі голуби» — листівки. Та слухали Артема не лише солдати, з агітатора не спускали очей і жандарми. Після закінчення мітингу Артем намагався непомітно піти від станції, але його схоплюють. Артема посадили в Єлисаветградську тюрму. Півтора місяця пробув він у ув'язненні і був звільнений.

Великий інтерес у читачів-кіровоградців викликає схвалювана розповідь письменника Олександра Пляша під заголовком «Зрастув, місто Кіровоград», де в жвавій формі говориться про історичне минуле рідного міста. (Див. журнал «Радуга», № 3 за 1968 рік).

Багато цікавого з історії дореволюційної Єлисаветградщини є також у книгах М. Смоленчука, Л. Стеценка та ін. про життя і діяльність корифеїв українського національного театру І. К. Карпенка-Карого (Тобілевича), М. Л. Кропивницького.

Не можна без захоплення читати історичний роман нашого земляка Юрія Мокрієва «Плавні палають», у першій частині якого він зображає підготовку та перемогу соціалістичної революції в нашому краї.

Пригадую тут сказати, що окремі фрагменти з історії дореволюційної Єлисаветградщини є у творах майже всіх наших земляків-письменників.

П. БЕЗТАКА, кандидат історичних наук.

Микола ПЛЕВАКО

ЙДУЧИ НА ЗАХІД

(Продовження. Початок в газеті за 14 травня).

На передовій, мабуть, не так розумієш, що таке війна, як в шпиталі. Легко поранений Озеров бачив те, чого по щасливій випадковості він уникав. Людина, яка спокійно грілася на ганку під першими теплими променями, зненацька звалилася набік: їй звело руки й ноги, переламало спину, скорчило обличчя. Прибігла сестра, зробила укол, і нещасного відпустило на якийсь час, але Озеров потім дізнався, що хвороба стовбняка зайшла далеко і вже не піддається лікуванню.

В тій же палаті, що була учительською, лежав світловолосий хлопчина з раною в долоню на стегні. Під час кожної перев'язки два — три рази на день із тієї рани відкачували по склянці гною. Юнак був схожий на старика, ніби провів у шпиталі півжиття і змірився зі своєю долею надовго прикутої до ліжка людини. Немічне тіло, що згасало, мало напручуд ясну голову. Хлопець зненацька висловлювався про те, що, здавалося б, не повинно було його хвилювати: мабуть молодість відчайдушно боролася в ньому зі смертю. Юнака незабаром відвезли в тиловий шпиталь, і мало було надії на його видоровлення.

Перший день після операції Озеров почував себе гідко, до їжі мав повну зневагу, і все багатство дудченкового мішка — банки консервів, хліб, сири, цукор, цукерки — роздав сусідам по палаті, дивуючись, з якою охотою взяли вони його подарунки і за один день розправилися з ними. Потім, набираючись сили, він з жалем дивився на пустий мішок. Видоровів уже через тиждень, а через два підвівся на ноги...

Важкопоранених в Цебриково зовсім не залишилось, їх всіх евакуювали в глибокий тил, а легкопоранених перевели в інший шпиталь. Поступово селище заповнилося військовим і цивільним народом, так що всі кімнати «фольксдойчамі» будинки були зайняті. Відкрили клуб, потім — санаторій. До шпиталю, крім окопів, продимлених землянок, брудних, забитих обзовами доріг, Озеров нічого не бачив, а тут почалося безпечне тилове життя, про яке він і гадки не мав, концерти, кіно, вечори в клубі, танці в санаторії під оркестр скрипалів. Медсестри і дівчата — українці, що працювали на тилових службах, були нарозхват.

В санаторій по десятиденній путівці приїхав із полку знайомий офіцер і повідомив Озерову, що йому присвоєно звання лейтенанта і прийшла нагорода — медаль «За бойові заслуги». Для двадцятирічного Озерова, уже знайомого з милою аптекаркою, це мало не другорядне значення. Він вирішив відразу ж, до повного одужання, з'їздити в поле, одержати медаль і прикріпити до погонів ще по одній зірці — похизуватися перед новими друзями в Цебриково.

— Назовсім? — запитала Тоня, міняючись на обличчі, коли дізналася про це. Озеров відповів, що поїде днів на два — не більше, і вона слухала його серйозно, як дружина, що проводжала чоловіка в далеку і небезпечну дорогу. Тоня була десь з-під Пензи, білява, повнувата, як, мабуть, всі мешканці чорноземного пшеничного краю, якими їх уявляв Озеров, що народився на півдні. Він теж не

був худим і зростом не обділений. «За версту видно», — як говорив йому лейтенант Вікторчик, нещодавно зустрівши в шпиталі, куди потрапив після поранення услід за ним. Тоня Озерову не дуже подобалася — сувора, поважна, невідступна — і йому ставало ніяково, коли вони залишалися наодинці: розгублювався, язик прикипав до піднебіння. Цікавішою була їх подруга Віра, безпосередня, весела, з веснянками на обличчі і трохи кирпатим носиком. Озеров їй теж подобався, але вишло так, що йому дісталася Тоня, а Віра — Вікторчику.

Піхотинець приходив з гулянок пізно ввечері, а то й перед ранком, та чомусь сумний, чимсь пригнічений, сидів годину й другу, не роздгаючись, на ліжку з опущеною головою. В палаті до нього не лягали спати: весна, місячні ночі хвилювали солдат, що очили на чистих просторах після передової, і всі брали надто активну участь в любовних справах лейтенанта: від чого та чому? Але Вікторчик відмовчувався. Якось увечері, коли він пішов на побачення, один з бійців, постеживши за ним у вікно, замажав рукою, вимагаючи уваги.

— Знаєте, в чому справа, братці? — сказав, поглядаючи на двері, ніби Вікторчик міг почути і повернутися. — Дівчина ладна, а наш лейтенант не того... Під селом Вербулюжкою Озеров сховався в землянці з Вікторчиком: звводи їх були сусідами. В замазюканій шинелі, як у всіх піхотинців, і сам брудний, з щетиною, Вікторчик мав вигляд бідлошної людини, скаржився на свою долю, тільки й думав про день, коли вибереться з передової...

Всі вони були на війні і ниття Вікторчика злило Озерова: «Глянь, дядя! Хтось би за нього воював, а він відсидажується б у речовому складі». Незабаром Озерова віддалили в мінометну роту, лейтенанта-піхотинця він втратив з поля зору, але ось знову зустріли...

Озеров до цього часу Тоню навіть не поцілував, був наївним хлопчиною, та й вона трималася насторожено, близько не підпускала. Ходили на танці учотирьох, потім парами гуляли в саду. Озеров проводжав Тоню до аптеки, там вони всідалися під кущем бузку на лавці, подали одне від одного і часто довгенько мовчали. Тоня, склавши долоні човником і затиснувши їх колінами, розглядала носки своїх парусинових чобітків, якими влітку хизувалися тилловики. Озеров із серйозним виглядом нишпорив по кишенях, діставав кисет, крутив «козачку ніжку» і шумно пихкав, ніби це його дуже захоплювало.

— Дивися, як розігналися! — говорив трохи згодом, дивлячись на великий червоний, ніби викуваний в ковальському горні, місяць, по дисковій якого черкнули дві тіні.

— Хто? — не зрозуміла, підняла голову Тоня.

— Кажани.

— Фу, яка нікчемність! Вони на бізє сідають.

— Атож, — підхопив Озеров, дивуючись, що про це знає Тоня. — А хіба у вас є кажани?

— Вистає...

— Вдень вони на горішках виш голово висять, — повідомив Озеров відкриття, яке колись його вразило, але Тоню кажани, мабуть, більше не цікавили, на обличчі її з'явилася брадицистість, і Озеров осікся. Трохи пізніше ні з того, ні з свого запитав:

— Фільм «Волочатські дні» бачила?

— Бачила.

— Мірво картинка.

— Нічого, — скромно відповідала Тоня, похнюпившись, з'єднуючи і роз'єднуючи носки чобітків і, ледве постукуючи ними.

Намордувавшись, посовавшись на лавці, Озеров ляпав чергову нісенітницю, про що потім соромно було згадувати. Мабуть, тільки поцілунок міг би розв'язати язик, зняти скованість і незручність, але рука дерев'яніла, лише Озеров збирався обійняти Тоню. А вона ніяк не йшла йому назустріч.

— Ну, я піду, — говорила вона після мовчанки, що затяглася, одначе не встаючи з лавки.

— Посидь ще. Куди поспішаєш? Тоня залишалася ще, їй не хотілося йти, але він подумався, що сидить вона з ним через силу...

ОЗЕРОВ з усмішкою згадував шпитальне життя, несучиш вантажною машиною до Дністра, у свій полк. Штаб розміщувався в селі Малоселі, розкиданому по кручі. На тому боці ріки, на вигородах, займали оборону німці. Місцевість проглядалася, і Озеров, спускаючись вантажною машиною в село, пережив тривожні хвилини в чеканні «гостинця» з того берега, але все обійшлося. Тиша стояла нефронтвова, схожа на тишу в спелеку, коли вулиці пустіють, все живе ховається в тіні, де-не-де диміли літні печі, складені у дворах, як скрізь на півдні. В цій тиші було щось неприродне, неправдоподібно після всього баченого і пережитого під час весняного наступу.

(Далі буде).

ПОВІНЬ людської ріки, маєво червоїх полотицях розхвилювали Дмитра Атанасова. Площа Кірова залита весняним сонцем і такими ж теплими та щирими посмішками демонстративів. Сьогодні і сам Кіров, що дивиться з п'єдесталу на гомікний Першотравень, якийсь усміхнений, святковий, Дмитро згадує далеке болгарське село Шабла, де членів кооперативу, названого іменем С. М. Кірова, не так давно відкрили пам'ятник полум'яному більшовицькому трибуно...

Коли б книга «Добре дошли, друзи! Ласкаво просимо друзі», І. Оліфіренка) писалася сьогодні, автор її, напевне, згадав би Дмитра Атанасова і його друзів, що приїхали з Добруджі на кіровоградську землю помірятися спортивною спритністю з нашими земляками, як і згадав би бригадира комсомольсько-молодіжної тракторної бригади з артілі «Зоря комунізму» Новоархангельського району Василя Моторного, що нещодавно разом зі своїми колегами побував у Добруджі на черговому засіданні міжнародного клубу молодих механізаторів. Але книга написана. І хоч з часу її видання минуло зовсім небагато часу, наша дійсність випередила події, описані в ній.

Розпочинає І. Оліфіренко свою книгу живим репортажем про одну із зустрічей болгар на привітній землі Кіровоградщини.

...Добровелічківка. Прямо в обійми з автобуса, що привіз сюди болгарських друзів, потрапляють гості. Секретар обкому партії П. П. Сухаревська, що супроводжувала делегацію до Добровелічківки, не може сказати прощального слова, нема як навіть підійти до гостей: вони оточені тісним, дружнім колом...

...В Болгарії гостює молода колгоспниця з артілі Дмитрова Вільшанського району Ніна Драндолуш. Вийшла вона зі своїми новими подругами на берег моря. Почула гарну українську пісню. Звідки б це? То болгарин Нікола, якого під час війни врятувала українка Наталка, співає її улюблені пісні...

Подібними деталями автор книги підкреслює, що вже давно взаємовідносини братніх народів переросли обмін делегаціями, різноманітні привітання. Дружба наша виражається конкретними зв'язками, тісним спілкуванням, долею людей.

ДОСИТЬ принагідний еккурс, який робить І. Оліфіренко в історію дружби українського та болгарського народів. Тим паче, що зроблений він, в основному, на матеріалі з історії нашого краю. Тут і згадка про те, як привітали Жовтневу революцію болгарські трудящі, як створювався в колгоспному Єлсаветграді інтернаціональний полк, що мав брати участь

1) Оліфіренко. Добро дошли, друзи! Ласкаво просимо, друзі! Видавництво «Промінь», 1969 р.

у визвольній боротьбі болгарських пролетарів.

Смертю хоробрих полягли на полях громадянської війни, відстоюючи молоді Країну Рад, болгарські громадяни. А перд рядків про це автор наводить приклади участі наших земляків у боротьбі проти фашизму на болгарській землі.

По-новому висвітлюються вже відомі факти тісних зв'язків наших трудівників з видатним пролетарським революціонером, великим сином болгарського народу Георгієм Дмитровим.

КНИГА подає глибокий аналіз великої, плідної роботи по зміцненню і розширенню дружніх зв'язків з трудящими Добруджі, яку провадять колективи промислових підприємств і колгоспів, організацій і культурно-освітніх установ, громадськість. Великим торжеством для всієї Кіровоградщини стає відзначення Дня свободи — національного свята болгарського народу. Всюди відбуваються багатолюдні мітинги, вечори, фестивалі, де звучить

дом толбухінських тварнишків трудівників артілі імені Калітіна Ульянівського району механізували виробничі процеси на фермах. Залізничники станції Подуєне з Болгарії вийшли переможцями змагання завдяки впровадженню складача поїздів знам'яця Олега Суріла.

Світло знань, палке слово про подвиг народу, про єдність ідей — ось зміст виступів перед трудівниками наших кіровоградських посланців. Своєю часу Герой Радянського Союзу О. С. Єгоров зустрівся з активом обштинних народних Рад, а двічі Герой Соціалістичної Праці О. В. Гіталов — з інженерами та механізаторами кооперативу с. Каварна, про педагогічну майстерність, принципи комуністичного виховання молоді слухали болгарські колеги Василя Олександровича Сухомлинського...

ПОВІНЬ СЕРДЕЧНОСТІ

КНИГА ПРО ТВОРЧІ ЗВ'ЯЗКИ КІРОВОГРАДЩИНИ З ДОБРУДЖОЮ

палке слово про єднання людей однієї соціалістичної долі.

Але чим далеко не вичерпується, підкреслює автор, наша увага. В книзі подається широкий опис тих різноманітних, дівчих форм, які використовують працівники клубів, бібліотек, наших освітніх прикладів вірної дружби з болгарами для виховання в трудящих, особливо — підлітків покоління священного почуття лєнінського пролетарського інтернаціоналізму. І тут авторові довелось писати густо, бо ж багато на Кіровоградщині прикладів дієвого творчого надбавку в цьому питанні.

ОКРЕМІМ значним розділом можна виділити розповідь книги про те, як дружні зв'язки трудівників Добруджі і Кіровоградщини допомагають творчому обміну досвідом виробничої діяльності, ідеологічної та культурної роботи. Трудівники артілі імені Куйбишева Бобринського району передали кооперативові «Орлов» (с. Дропта) та держгоспові імені Ст. Караджа досвід групового методу утримання тварин на відгодівлі. А за прикла-

Автор підкреслює, що обмін досвідом, творчі зв'язки двох братніх народів ще більше зміцнюють, цементують одиичу дружбу. Сьогодні для нас це є тим, чим були в розпалі боїв підтримка вогнем кулемета і палким словом солдата-агітатора.

Окреме місце в книзі займає розповідь про роботу місцевих організацій радянсько-болгарської дружби, виступи преси, радіо і телебачення, присвячені дружнім зв'язкам з НРБ.

В книзі чимало висловлювань кіровоградців і наших болгарських друзів про єдність двох народів, братерські їх почуття. Один з них, висловлений Христо Гаджієвим, найкрасномовніше свідчить про почуття сердечності і тенля: «Ще не народився той поет, який повністю оспівав би почуття дружби і любові між болгарським і радянським народами».

Книга «Ласкаво просимо, друзі» І. Оліфіренка стане добрим порадиником і помічником ідеологічних працівників, пропагандистів, вчителів, комсомольських активістів.

В. ОЛЕКСЕНКО.
м. Кіровоград.

Фіналісти відомі

Найсильніші стрільці області в трьох зонах виборували путівки до фіналу змагань, які входять до заліку обласної спартакіади ДТСААФ.

В особистому заліку найбільш результативним був директор Синьківської восьмилітньої школи Ульянівського району С. Д. Вигнаній. У напрямі МВ-4 він набрав 291 очка з 300 можливих. В учня Кіровоградської СШ № 14 Олександр Зам'якіна 281 очко (вправо МП-4). Серед жінок найсильніша студентка Кіровоградського машинобудівного технікуму Ніна Кухаревська (284 очка).

В командному заліку переможцями зони були спортсмени Ульянівського, Кіровоградського, Олександрійського, Кіровоградського районів, міст Кіровограда і Світловодська. 22-26 травня вони візьмуть участь у фінальних змаганнях.

Хоча легкоатлетичний сезон тільки починається, та учень Світловодської СШ № 2 Сергію Коробову він вже впріше не один здобуток. В Ялі Сергій успішно виступив на першості України серед школярів і став чемпіоном республіки на дистанції 1500 метрів. В змаганнях на першості обласної ради ДСТ «Апартгард» Сергій був другим призером (дистанція 1500 та 5000 метрів). Тренує талановитого легкоатлета Іван Іванович Мірошніченко.

На знімку: Сергій Коробов.
Фото Ю. ЛІВАШНИКОВА.

ДЛЯ ДОПИТЛИВИХ

ЕЛЕКТРОДОІЛКА ДЛЯ... ЗМІЙ

Електродоїлку для отруйних змій — горіл. отрута яких широко використовується у фармацевтичній промисловості, вперше застосували герпетологи найближчого в Узбекистані змієрозплідника, розташованого поблизу Ташкента.

Герпетологи вирішили використати для одержання отрути слабкий електричний розряд. Це запобігає шкоди зміям, він у два рази збільшує виділення отрути.

УНІКАЛЬНИЙ ЕКСПОНАТ

У палеонтологічному музеї Академії наук УРСР реставровано й змонтовано єдиний в Радянському Союзі повний скелет велетенського дикого бика тура, знайденого в селі Чаусове Миколаївської області.

Цей звір був повністю винищений ще в середині віка. Та нашим сучасникам він відомий не тільки по викопних залишках, але й по малюнках, які дійшли з глибини віків, писаних свідченнях очевидців. Ось як вони малюють «портрет» тура: тисячокілограмова вага, двометровий зріст, густа темна шерсть, могутні, спрямовані вперед роги.

«ЗБІРНИЙ» ПЛАСТИК

Вінакрил — таку назву дістав новий еластичний матеріал. Його «складає» з різних органічних компонентів учений Інституту хімії високомолекулярних сполук АН УРСР разом з виробничниками.

Він не горить і не піддається діянню роз'їдаючих середовищ, переносить морози, спеку, не змінюючи при цьому хімічних властивостей.

Пластик добре «прилипає» до поверхні будь-якого металу або сплаву, надаючи виробові декоративного вигляду.

МАГІСТРАЛЬ НА ДНІ МОРЯ

В 1971 році підводний трубопровід з'єднає нафтові каміні з материком — Ашеровський півостровом. Нафту, що добувають на морських промислах, поки що доставляють на берег танкерами. Це хоч і вірний, але не кращий і до того ж дуже дорогий спосіб.

Проект підводного нафтопроводу підготовлений «Гіпроморнафтом» — бакинським науково-дослідним і проектним інститутом, якому належить авторство більшості морських нафтопромислових споруд на Каспійському морі. Для технології будівництва майбутньої магістралі вибраний метод укладки на плаву з застосуванням поплавок вільного зауршення.

Багатокілометрова підводна магістраль економічно ефективно і дасть можливість безперебійно качати нафту на материк.

ПІДКАЗАЛИ ЕЛЕКТРОНИ

Взаємозв'язок між вмістом сірки в кормах і якістю вовни встановили за допомогою електронного мікроскопа українські вчені. Виявилось, що нестача сірки в раціонах овець негативно впливає на процес утворення вовни та її якість. Це на вело на думку про доцільність збагачення кормів, сполучених багатими на сірку. У силос додали сірчаноокислий натрій. Дослідження показали, що у піддослідних тварин вовна міцніша, краща. Збагачення раціонів сірчаноокислим натрієм цілком доступне будь-якому господарству.

ЕЛЕКТРОСТАНЦІЯ «ПІВНІЧНЕ СЯЙВО»

Перше в країні плаваюча електростанція «Північне сяйво» споруджується на верфях Тюменського суднобудівного заводу. Дві газотурбінні установки здатні розвивати потужність в 20 тисяч кіловат. Незначна глибина осадження, всього лише п'ятеро метра, дасть можливість використати її практично в будь-якому районі Крайньої Півночі. Є і ще одне доявлення, яке робить плаваючу електростанцію у важких кліматичних умовах просто незамінною. «Північне сяйво» здатне втяти на себе турботи по опаленню житлових будинків теплом сирецьованих газів. За їх рахунок можна одержати 36 тонн пари з годину.

МАЛЬКИ ПЛИВУТЬ В КАСПІИ

Зменшення стоку Волги привело до того, що рівень Каспій понизився, скоротилися морські пасовища і місця нересту риби. За останні десятиріччя зміліла площа, майже рівна екваторі Азовського моря, від чого різко упали вилови цінної риби. Учені вирішили штучно відновити їх запаси. В місечку Кіанди, недалеко від Красноводська, організовується перша в СРСР експериментальна база, де штучно розводяться морського судак. Дослідні показали, що при штучному розмноженні судака мальки виживає більше, ніж у природних умовах.

(З повідомлень РТАУ і АПН).

ОРАНЖЕРЕЯ В КОСМОСІ

Коли ми станемо свідками тривалих космічних польотів, кораблі доведеться постачати всім необхідним, щоб люди змогли жити і працювати. Досліджено багато різних об'єднань, які забезпечують нормальну життєдіяльність людини в космічному просторі. Висококалорійні продукти в тубках не можуть повністю задовольнити всіх потреб організму. Тому космонавти одержують звичайні земні харчі. Дихання забезпечують активні хімічні речовини, які поглинають вуглекислий газ, пари води, виділяючи кисень.

А щоб не перетворювати космічний корабель в продуктовий склад, резервуар з водою і рідким киснем, доцільно організувати на ньому майже повний кругообіг речовин, створити так звану замкнуту колоїдну систему. В неї входить косміч. на оранжерея, рослини якої, використовуючи для росту і розвитку виділення людського організму, відновлять із вуглекислоти кисень, доставлять продукти споживання.

Космічна оранжерея вигідна лише тоді, коли її вага і об'єм будуть набагато менші, ніж вага потрібних запасів. При транспортуванні, вона повинна займати мало місця, а в робочому стані володіти найменшою корисною площею.

Один із можливих варіантів портативної космічної оранжереї розроблений автором статті. Йї літній варіант являє собою оболонку циліндричної форми, заповненої із тонкої армованої пластмасової плівки, два шари якої натягнуті на легкій ажурній пластмасовій каркас. Між цими шарами протягнутий шар плівки. Він служить автоматичним герметизатором: на випадок наскрізного пробою оболонки метеоритом, витікаюче в космос повітря витягує середню плівку в отвір і закриває його. Четвертий зовнішній шар із такої ж плівки приймає удари мікрометеоритів.

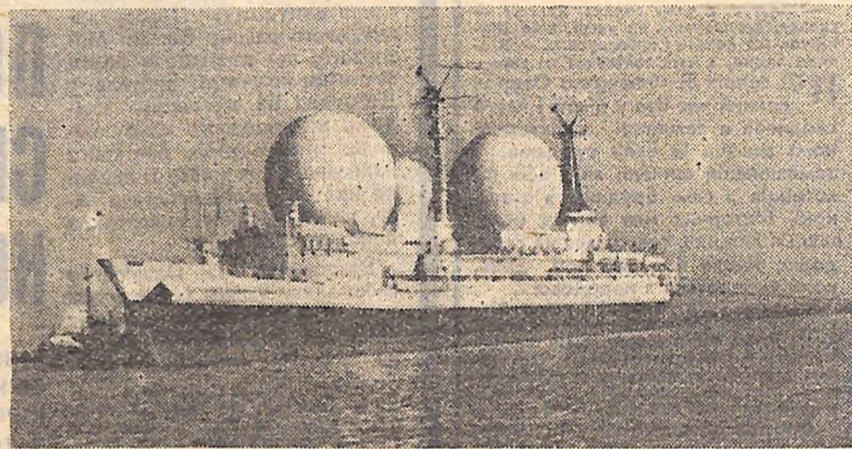
При зльоті з Землі оболонку оранжереї, складену гармошкою, вміщують у відсік, розташований за кабіною космонавтів. Після виходу на задану траєкторію захисна кришка відсіку оранжереї відкидається, а її оболонка, наповнюючись повітрям під тиском, «вдихається» в

космічний простір. Космонавти монтують автоматичні конвейєри, щоб вирощувати овочі.

Кожний конвейєр — дві круглі легкі ажурні рами, також забезпечені лівочим об'ємом. У верхньому проходить обмін повітря, утилізується вуглекислий газ і відновлюється кисень. Збирається транспіраційна волога рослини, яку після нескладної очистки можна використувати як воду для пиття. В нижньому металізованому об'ємі, куди проростає коренева система, замість ґрунту продувається поживний аерозоль із розведених у воді рідких відходів людського організму з додаванням необхідних мікроелементів.

Основною культурою в оранжереях на космічних кораблях дальнього природження, мабуть, буде картопля. Вона дає великий урожай на порівняно малій площі і, крім того, добре збагачує атмосферу космічного корабля киснем.

Марк МІЛЬХІКЕР. (АПН).

ЕЛЕКТРОННИЙ ІНЖЕНЕР

У березні 1970 року на традиційній Міжнародній виставці у Лейпцигу відвідувачі радянського навігаційного моргані замовили «електронному інженеру» сконструювати невелику деталь. Креслярський автомат, пов'язаний спеціальними каналами зв'язку з Обчислювальним центром в Москві, на очах у глядачів викреслював задану конструкцію.

Розроблений цей «інженер» у Мінську, в інституті технічної кібернетики, який очолює член-кореспондент Академії наук Білорусі, доктор технічних наук Георгій Горанський.

Як показує дослід, до 60 процентів часу інженера і конструктора займає нетворча праця: облік, рішення по формулах, вибір оптимального варіанта, креслення. Ці процеси вчені й вирішили перекласти на плечі електронних обчислювальних машин, звільнивши основний час роботи інженера і конструктора для творчості.

Процес проектування при допомозі електронних обчислювальних машин відрізняється від так званого ручного проектування. При ручному проектуванні людина бачить, що вона робить. Бачить свій рисунок, сприймає відразу декілька образів. Електронно-обчислювальна машина поки що «бачить» тільки цифри, — розповідає директор інституту Георгій Горанський. — Перед нами виникає завдання: опсати навколочислий світ тільки при допомозі цифр, а процеси мислення інженера, як процеси операції над цифрами. Іншими словами, потрібно створити світ особливих цифрових уявлень.

Зараз уже створені програми, які переводять зорові зображення у цифрову формулу. Цю цифрову мову ми називаємо новою автоматичних систем проектування. Однак створення цифр багато «говорять» тільки машини, а конструктор, технолог, робітнику треба бачити креслення. Тому в нашому інституті ми розробили спеціальні установки, які одержать від електронно-обчислювальної машини розробку, розрахунок всіх нормативів для запуску виробу в широке виробництво.

У лабораторіях інституту — креслярський автомат, друкуєчі обладнання, телевізійне обладнання, яке наочно копіює у вигляді рисунка, що «читає» машина. На екрані відображена проєктуюча деталь в цілому, поруч — збільшене зображення окремого вузла. Інженер, бачачи результат роботи, може відразу помітити помилку, змінити програму.

Що ж дає проєктування при допомозі електронно-обчислювальних машин? Перш за все воно звільняє інженера від купи чисто автоматичних, нетворчих процесів, збільшується продуктивність праці. Але найголовніше виходить з того, що підвищується якість роботи: адже в програму закладається найкращий досвід проєктування машини тільки вищої якості. А час, від одержання заявки на нову машину до того, як її пустять у виробництво, скоротиться в 7—12 разів.

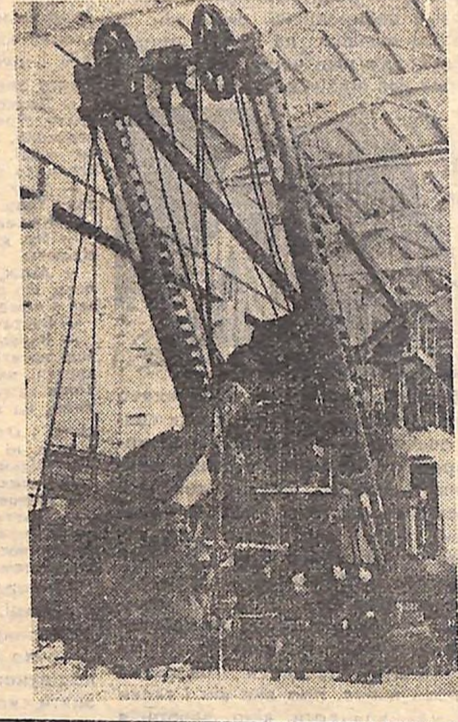
На перший погляд може показатися, — говорить Георгій Горанський, — що використання цих методів проектування дуже дороге. Але це лише перший погляд: всі капітальні затрати окупаються за півтора роки, а потім виробництво дає вже чистий прибуток.

Ванда ВАСИЛЬЄВА. (АПН).

Теплохід «Космонавт Володимир Комаров», який ви бачите на знімку, є найкрупнішим судном, призначеним для роботи в верхній сфері атмосфери і космічного простору.

В експериментальному цеху заводу «Уралмаш» у Свердловську почалися випробування нової потужної кар'єрної машини — екскаватора «ЕКГ-5» з ковшем ємністю 5 кубічних метрів.

Фото В. КАУШАНОВА. (АПН).

Наша адреса і телефони

м. Кіровоград, вул. Луначарського, 36. Телефони: відповідального секретаря — 2-45-35, відділу військово-патріотичного виховання і спорту — 2-45-35, решти відділів — 2-45-36.

«МОЛОДОЙ КОМУНАР» — орган Кіровоградського обкома ЛКСМУ, г. Кіровоград.

Друкарня ім. Г. М. Димитрова, обласного управління по пресі, м. Кіровоград, вул. Глінки, 2.